

Arkivkode: FE-103
Arkivsak: 07/536
JournalpostID: 16/296
Saksbehandler: Tone Larsen
Dato: 24.01.2016

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
004/16	Kommunestyret	17.02.2016
009/16	Formannskapet	03.02.2016

Jfr. delegasjonsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 19.05.10. 1.8.

Høringsuttalelse, Forslag til nytt inntektssystemet for kommunene med virkning 1.1.2017.

Utrykte saksdokumenter i arkivsaken:

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	I	12.07.2007	Det kgl. kommunal- og regionaldepartement	Kriteriedata til inntektssystemet for kommuner - 2008
2	I	14.07.2010	Det kgl. kommunal og regionaldepartement	Kriteriedata til inntektssystemet for kommuner - 2011

Samme ndrag:

Kommunal og moderniseringsdepartementet la midt i desember 2015 fram forslag til nytt inntektssystem for kommunene. Høringsfrist er satt til 1. mars 2016.

Kommunene mottar sine inntekter gjennom 5 ordninger. Høringen som legges fram nå, gjelder kun en av ordningene, det er rammetilskuddet fra staten. Her inngår sektorene grunnskole, barnehage, pleie og omsorg, kommunehelsetjeneste, sosialhjelp, barnevern og administrasjon inkl landbruk og miljø. Det foreslås ingen endringer i hvilke sektorer som skal inngå. Det nye inntektssystemet har derimot forslag til endring av hva som skal vektlegges innenfor hvert område, og hvor mye. I utgangspunktet skal inntektene til kommunene gjennomgås hvert 4 år, for å tilpasse rammetilskuddet til samfunnsutviklingen.

Et viktig prinsipp i inntektssystemet er at kommunene skal få *full* kompensasjon for utgifter ved tjenesteytingen som de selv ikke kan påvirke. For Grane kommune betyr det antall eldre, barn i barnehagen, reiseavstander m.m. Mens administrasjonsutgiftene blir ansett å være påvirkbare gjennom nye arbeidsmetoder(samarbeidsmetoder) og blir, etter Kommunenes sentralforbunds beregninger, redusert i vår kommune. Beregnet endring i Grane kommunes totale inntektsgrunnlag er kr 41.000 i nedgang i forhold til 2016.

Hvordan vår kommunes totaløkonomi blir i nær og fjern framtid, kommer ikke fram av høringsnotatet. Fordi vi har ikke tilstrekkelig kunnskap om endringene i de andre store inntektskildene

- regionalpolitisk tilskudd (erstatter småkommune- og Nord-Norge Namdal tilskudd)

- skatteinntektene

Departementet legger opp til å presentere et helhetlig forslag til nytt inntektssystem for kommunene i kommuneproposisjonen for 2017, med virkning fra 1. 1. 2017.

Kommunene som slår seg sammen denne stortingsperioden, får beregnet inndelingstilskuddet med utgangspunkt i det inntektssystemet vi har i 2016. De beholder også regionalpolitisk tilskudd som de etter nytt inntektssystem kanskje mister. Dette trappes ned etter 15 år. Nedtrapping skjer over 5 år. I tillegg får de dekning av engangskostnader og reformstøtte.

Inntektene til kommunene

Inntektssystemet til kommunene består av

- Tilskudd fra Staten (Rammetilskudd)
- Øremerka tilskudd fra Staten
- Gebyrer og betalinger
- Skatteinntekter
- Annet

Rammetilskuddet innehar en rekke kostnadsnøkler som er fordelingsnøkler for hvordan kommunens tilskudd blir beregnet. Målet med kostnadsnøkkelene er å fange opp de bakeforliggende faktorene som indirekte påvirker kommunens kostnader, slik som alderssammensetningen i befolkningen, bosettingsmønster, sosioøkonomiske forhold og kommunestørrelse.

Dagens høring gjelder rammetilskuddet. Kriteriene i tildeling av rammetilskudd kan deles i følgende:

- ✓ Alderskriterie
- ✓ Sosiale kriterier
- ✓ Strukturelle kriterier

Nytt inntektssystem, endring i nøklene

Bak forslaget til nye kostnadsnøkler, ligger mye beregninger, forskning og innrapportert statistikk fra kommunene.

Grunnskole

Departementet finner ikke en statistisk signifikant sammenheng mellom norskfødte barn 6-15 år med innvandrerforeldre og økte utgifter til grunnskole. Derfor foreslås det at kriteriet utgår.

Barnehage

Dagens delkostnadsnøkkel bygger på analyser av tall fra 2008. Andelen barn i alderen 1-5 år med barnehageplass har økt fra 87,1 pst. i 2008 til 90,2 pst. i 2014. Størst økning har det vært i dekningsgraden for de yngste barna (1-2 år), fra 74,7 pst. i 2008 til 80,1 pst. i 2014. Andelen av barna som har en oppholdstid på 33 timer eller mer har økt fra 88,8 pst. i 2008 til 96,5 pst. i 2014. Det er ikke grunnlag for å ta inn bosettingskriterier eller kommunestørrelse som kriterium i delkostnadsnøkkelene for barnehage.

Etter en helhetlig vurdering av utdanningskriteriet og analyseresultatene kan det også forsvares å erstatte dagens kriterier med en ny delkostnadsnøkkel for barnehage som består av kriteriene antall barn 1-5 år og antall heltidsansatte.

Vi kan uttale oss til hvilke av disse alternativene er beste løsning:

Enten :

Tabell 4.10 Forslag til de kostnadsnøkkel for barnehage

Kriterium	Kriterievekt
Barn 2 – 5 år	0,7816
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,1042
Utdanningsnivå	0,1142
Sum	1,0000

Eller:

Tabell 4.11 Alternativ de kostnadsnøkkel for barnehage

Kriterium	Kriterievekt
Barn 1 – 5 år	0,8093
Antall heltidsansatte 20 – 44 år	0,1907
Sum	1,0000

Pleie og omsorg og kommunehelsetjeneste

Endringene i befolkningssammensetning vil for alvor begynne å gjøre seg gjeldende fra 2020. Det forventes en sterk vekst i de eldre aldersgruppene, som vil gi en markant økning i etterspørselen etter omsorgstjeneste. De siste årene har man imidlertid også sett en stor vekst i antallet yngre brukere (under 67 år).

I forhold til dagens de kostnadsnøkkel reduseres vekten på kriteriet antall psykisk utviklingshemmede fra 13,97 pst. til 9,72 pst. Kommunene kan som følge av dette få økte tilskudd gjennom toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester, gitt dagens ordning.

I tillegg har det tidligere vært påvist kostnadsforskjeller knyttet til bosettingsmønster (spredt bosetting) og smådriftsulemper. bør det tas hensyn til brukere på korttidsopphold i institusjon, som ikke er med i dagens ressursfordeling. For det andre bør definisjonen av hjemmetjeneste begrenses til mottakere av hjemmesykepleie og praktisk bistand. Det vil si at andre tjenester som støttekontakt, matombæring og trygghetsalarm ikke inkluderes.

Totalt sett øker vekten av alderskriteriene noe, mens vekten av de eldste og yngste eldre reduseres noe. Dvs vi får tildelt mindre enn i dag for innbyggere over 90 år.

Departementets vurdering er at innbyggere 67 år og over bør inkluderes i de kostnadsnøkkel for helsetjenester, for å fange opp at etterspørselen etter helsetjenester varierer mellom kommuner. Kriteriet erstatter kriteriet dødelighet, som foreslås tatt ut.

Sosialhjelp

Nytt kriterie: antall aleneboende 30-66 år. Dette kriteriet fanger opp en del av utgiftsvariasjonen i utgifter til sosialhjelp siden en betydelig andel av sosialhjelpsmottakerne er aleneboende. Ved å avgrense kriteriet til aldersgruppen 30-66 år blir kriteriet mer treffsikkert

Barnevern

Det vil bli lægt mindre vekt på antall innbyggere i aldersgruppen 0-22 år, mens kriterieverdien for personer 0-15 år med enslig forsørger og personer med lav inntekt foreslås økt.

Administrasjon inkl landbruk og miljø

Dagens de kostnadsnøkkel for administrasjon, landbruk og miljø består av tre kriterier; antall innbyggere (85,2 pst.), basiskriteriet (11,7 pst.) og landbrukskriteriet (3,1 pst.). Landbrukskriteriet er igjen sammensatt av 4 kriterier; antall landbrukseiendommer, totalt areal i kommunen, antall driftsenheter og dyrket areal.

Nå foreslår departementet at følgende inngår i landbrukskriteriet:

- Antall jordbruksbedrifter i kommunen (67,9 %)
- Antall landbrukseiendommer i kommunen (27,6 %)
- Kommunens areal (4,5 %).

Dvs dyrket areal utgår.

Endringene presentert i tabell:

Kriterium	Vekt i dagens kostnads- nøkkel	Vekt i forslag til ny kostnads- nøkkel
Andel innbyggere 0-1 år	0,0055	0,0056
Andel innbyggere 2-5 år	0,1268	0,1445
Andel innbyggere 6-15 år	0,2880	0,2659
Andel innbyggere 16-22 år	0,0210	0,0233
Andel innbyggere 23-66 år	0,0938	0,1101
Andel innbyggere 67-79 år	0,0453	0,0549
Andel innbyggere 80-89 år	0,0693	0,0762
Andel innbyggere 90 år og over	0,0464	0,0384
Basiskriteriet	0,0226	0,0244
Sonekriteriet	0,0132	0,0101
Nabokriteriet	0,0132	0,0101
Landbrukskriteriet	0,0029	0,0022
Innvandrere 6-15 år, ekskl. Skandinavia	0,0083	0,0071
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	0,0461	0,0339
Ikke-gifte 67 år og over	0,0437	0,0455
Dødelighet	0,0460	0,0455
Uføre 18-49 år	0,0046	0,0058
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0047	0,0076
Opphopningsindeks	0,0139	0,0086
Aleneboende 30-66 år		0,0174
Barn 0-15 år med enslig forsørger	0,0115	0,0159
Lavinntektskriteriet	0,0062	0,0099
Andel barn 1 år uten kontantstøtte	0,0296	0,0177
Innbyggere med høyere utdanning	0,0188	0,0194
Urbanitetskriteriet	0,0177	
Norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre, ekskl. Skandinavia	0,0009	
Sum	1,0000	1,0000

Hvordan dette gir seg utslag for Grane kommune, se vedlegg. .

Grane har pr 2016 ikke registrert barn mellom 6 og 15 år med 2 utenlandske foreldre.

De regionalpolitiske tilskuddene

1. I dagens inntektssystem er det fem tilskudd som skal ivareta regionalpolitiske hensyn. Dette er Distriktstilskudd Sør-Norge
2. Nord-Norge- og Namdalstilskudd
3. Småkommunetilskudd
4. Veksttilskudd
5. Storbytilskudd

Den viktigste endringen som foreslås er å samle de tre tilskuddene Nord- Norge- og Namdalstilskuddet, distriktstilskudd Sør-Norge og småkommunetilskuddet i to nye tilskudd; ett for Nord-Norge og ett for Sør-Norge. På den måten blir også graden av distriktsutfordringer, og ikke bare innbyggertall, avgjørende for størrelsen på småkommunetilskuddet. Det foreslås at en noe høyere andel av tilskuddene fordeles per innbygger, og mindre per kommune. Tilskuddet vil med denne innretningen også bli mer nøytralt i forhold til kommunestruktur.

Pr i dag vet vi ikke konsekvenser for den enkelte kommune. Fordelingen av det regionalpolitiske tilskuddet er ikke kjentgjort. Fylkesmannen i Nordland har formidlet at det både skal fordeles til kommuner med distriktsutfordringer og til områder med flest innbyggere.

Forholdet til kommunereformen, smådriftsulemper og strukturkriteriet.

Med en modell som skissert i dette høringsnotatet, vil kommuner med store avstander målt ved strukturkriteriet beholde full kompensasjon for smådriftsulemper som i dag, mens kommuner med lavere verdi på strukturkriteriet får noe mindre kompensasjon for smådriftsulempene enn i dagens system

Det vil være varierende grad av frivillighet i smådriftsulempene, geografi og avstander påvirker hvor lett det er å slå seg sammen med andre.

Departementet tar sikte på å innføre en modell der det skilles mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon og administrasjon, gjennom et kriterium som sier noe om reiseavstander (strukturkriteriet). I hovedsak dekker basiskriteriet i dag administrative kostnader ved å være en kommune, det vil si kostnader knyttet til smådriftsulemper som ikke skyldes avstander og bosettingsmønster. Kompensasjonen for smådriftsulemper gjennom basiskriteriet i utgiftsutjevningen differensieres deretter med strukturkriteriet. Jo større avstandene er, jo mer er smådriftsulempene å anse som ufrivillige – og jo høyere blir kompensasjonen. Det betyr at kommuner som på grunn av store reiseavstander er ufrivillig små fortsatt vil motta full kompensasjon.

Se vedlagt diagram for Nordland - Nytt basistilskudd ved bruk av strukturkriterium.

Konsekvenser for Grane kommune

Departementet har ikke gitt informasjon om hvordan endringer i fordelingsnøkklene gir utslag for den enkelte kommune. Derimot har Kommunenes sentralforbund beregninger (fremlagt 15.01.16) som viser at konsekvensen av det nye inntektsystemet for Grane kommune er totalt – 28 kr pr innbyggere, ca kr 41.000 i total nedgang.

Grane kommune				
		<i>Inntektsyst pr 2016</i>	<i>Høringsdok, nytt innt system</i>	<i>Endring i pst</i>
Sektorer		Kostnadsindeks	Kostnadsindeks	
Barnehage		0,74125	0,75397	1,7 %
Administrasjon		1,99029	1,92017	-3,5 %
Skole		1,21600	1,20487	-0,9 %
Pleie- og omsorg		1,58015	1,56398	-1,0 %
Helse		1,56017	1,71474	9,9 %
Barnevern		0,78719	0,75303	-4,3 %
Sosialhjelp		0,54383	0,74783	37,5 %
Ny kostnadsnøkkel		1,29788	1,29730	0,0 %

<i>Endringer</i>		Kroner per innb	<i>i 1000 kr</i>
<i>Endringer i kriterieverdier og vektning av kriteriene</i>		122	178
<i>Herav:</i>	Pleie og omsorg	257	374
	Grunnskole	154	224
	Barnehage	100	146

	Administrasjon, miljøvern og landbruk		-	-
			315	457
	Sosialtjeneste		487	708
	Kommunehelsetjenester		313	202
	Barnevern		-	-
			53	77
Sum endring			-28	-41

Det er også beregnet at både Alstahaug, Vefsn og Leirfjord vil få nedgang i sitt tilskudd/sin inntekt pga kort avstand til nærmeste sted som totalt gir mer enn 5000 innbyggere i kommunen. Mens Grane og Hattfjelldal tildeles økte inntekter fordi vi har over 34 km til nærmeste grunnkrets som gir oss over 5000 innbyggere.

Skatteinntekter, selskapskatt.

Kommuner med vekst i lønssummen i private foretak over en periode på fire år vil motta en andel av den nye selskapskatten. Denne modellen er basert på vekst i lokal verdiskapning, og skal gi kommunene et sterkere insentiv til å legge til rette for næringsutvikling. Samtidig vil deler av verdiskapningen føres tilbake til lokalsamfunnet.. Endelig modell for selskapskatten vil bli lagt fram i kommuneproposisjonen for 2017.

Vurdert, men ikke tatt med som tildelingskriterie.

Det har tidligere vært drøftet om kommunale veier burde omfattes av utgiftsutjevningen. Kommunale veier er viktig infrastruktur for innbyggerne og kommunene, og kan i noen grad betraktes som en del av den nasjonale infrastrukturen. Det finnes ikke nasjonale standarder for kommunale veier. Det er ikke en tjeneste der det stilles store krav til likhet mellom kommuner, i motsetning til for eksempel i grunnskolesektoren.

Innenfor landbrukskriteriet er skogbruk vurdert, men konklusjonen er at det har liten verdi å legge inn skogareal som kriterie.

Vurdering:

Rådmannen har flere synspunkt vedr høring om nytt inntektssystem.

Høringen ble lagt ut umiddelbart etter kommunens arbeid med både kommunebudsjett og kommunestrukturutredning. Og kort tid før julehøytiden og regnskapsavslutningen i kommunene. Det betyr i praksis at det er en den maksimale mest uheldige tiden på året for å samle kommunens økonomikompetanse. Samt at det er lagt ned betydelige utredningsressurser vedr kommunestruktur, hvor resultatet kan stå eller falle på det som skjer i nytt inntektssystem. Og Regjeringer ser ut til, i sine fremdriftsplaner, ikke å tatt hensyn til optimalt effektivt arbeid med dette i kommunene. Tvert i mot, er det skapt mange usikkerhetsmomenter underveis i regjeringens prosess. Det kommer også fram i høringsnotatet som verken viser resultatet av fordelingen av regionalpolitisk tilskudd, ei heller skattefordelingspolitikken og til sist kan melding om nye oppgaver til kommunene nevnes.

Hva gjelder selve endringene i kostnadsnøklerne, vi rådmann peke viktigheten av kriteriet for lavlønte.

Kriteriet for norskfødte barn med innvandrerforeldre, bør vær i søkelyset med evt neste oppdatering av nøklene. Sistnevnte forhold bør ikke undervurderes. Med økt arbeidsinnvandling, ser vi i vår kommune, at det er potensiale for at denne andelen vil øke.

Parameter enslig forsørgere og lavlønte er, av vår erfaring, viktige parametere som har betydning for vår tjeneste i mange av kommunens sektorer.

Rådmann er klar over smådriftsutfordringene hva gjelder administrasjonsutgiftene. Flere av våre ansatte innehar mange funksjoner, noe som gir effektiv kostnadmessig bruk av administrativ ressurs. Mens på andre fagområder er slike kombinasjonsstillinger vanskelig. Sett i forhold til større kommuner, skulle små kommuner hatt deltidsstillinger i administrasjon. Rekrutering av tilstrekkelig kompetanse i deltidsstilling, er derimot svært utfordrende. Å tilpasse lønnsnivået etter tildelt sektorramme jfr kostnadsnøkkelen, er også utfordrende. Nytt inntektssystem gir et tydelig signal om at vi må arbeide med andre type løsninger for administrative oppgaver. Interkommunalt samarbeid kan være en løsning.

Utfordring med befolkningsøkning i de eldre årsklasser og utgiftene til dette, tilsier også at vi skal jobbe på andre måter og ha eldre lengst mulig hjemme i stedet for i institusjon. Når departementet vurderer at tjenester som støttekontakt, matombæring og trygghetsalarm ikke inkluderes i tildelingskriteriet under hjemmetjeneste/sykepleie, så virker dette motstridende.

Intensjonen om å differensiere tilskudd gjennom strukturkriterie for avstand til nærmeste krets som innebære innslagspunkt for 5000 innbyggere, virker som en akseptabel løsning. Det er derimot avgjørende for vår kommune at ikke regionalpolitisk tilskudd reduseres tilsvarende. .

Rådmann har ingen kommentar til de 2 alternative løsninger for tildelingskriteriet i barnehagesektoren.

I sum er det ingen indikasjon i denne høringen, som tilsier at kommunestyrets valg om å forbli egen kommune, skal tas opp til ny behandling.

Rådmannens innstilling:

Grane kommune slutter seg til prinsippet med avstandskriterie som strukturkriterie.

Grane kommune ser det vanskelig å gi helhetlig uttalelse til nytt inntektssystem med virkning fra 1.1.2017, da det er bebudet flere avgjørende endringer i andre deler av kommunens inntekter og oppgaver.

Toppfinansiering av tunge brukere er en forutsetning i høringsnotatet. Dersom innslagspunktet for tunge brukere økes, dvs at kommunene må dekke mer av utgiftene, ber Grane kommune om at reduksjonen fra 13,97 pst. til 9,72 pst utgår.

Med bakgrunn i endringer av kostnadsnøkler hvor lavinntektskriteriet får betydning, er det viktig at denne vektet høyere enn i 2016. Ny vekt er derfor positiv.

Regjeringen bes om å fortsatt undersøke kommunenes tjenesteyting til norskfødte 6-15 åringer med innvandrereforeldre ved neste endring i kostnadsnøkler.

03.02.2016 Formannskapet

Behandling:

Ordfører tok opp at det kan utarbeides et forslag til supplerende tekst før kommunestyrets møte.

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

FS-009/16 Innstilling:

Grane kommune slutter seg til prinsippet med avstandskriterie som strukturkriterie.

Grane kommune ser det vanskelig å gi helhetlig uttalelse til nytt inntektssystem med virkning fra 1.1.2017, da det er bebudet flere avgjørende endringer i andre deler av kommunens inntekter og oppgaver.

Toppfinansiering av tunge brukere er en forutsetning i høringsnotatet. Dersom innslagspunktet for tunge brukere økes, dvs at kommunene må dekke mer av utgiftene, ber Grane kommune om at reduksjonen fra 13,97 pst. til 9,72 pst utgår.

Med bakgrunn i endringer av kostnadsnøkler hvor lavinntektskriteriet får betydning, er det viktig at denne vektas høyere enn i 2016. Ny vekt er derfor positiv.

Regjeringen bes om å fortsatt undersøke kommunenes tjenesteyting til norskfødte 6-15 åringer med innvandrereforeldre ved neste endring i kostnadsnøkler.

17.02.2016 Kommunestyret

Behandling:

Grane kommune slutter seg til den felles utarbeidete høringsuttalelse vedrørende Forslag til nytt inntektssystem for kommunene med virkning fra 1.1.2017

Enstemmig vedtatt

KS-004/16 Vedtak:

Høringsuttalelse fra Grane kommune vedrørende:

"Forslag til nytt inntektssystem for kommunene med virkning 1. januar 2017."

«Det er et mål for denne regjeringen at innbyggere over hele landet skal ha et likeverdig tjenestetilbud.», jfr. høringsnotat s.11.

Grane kommune er positive til regjeringens mål om et likeverdig tjenestetilbud. Inntektssystemet skal være et nasjonalt styringsverktøy for å sikre denne måloppnåelsen, og det skal fordele inntekter og utgifter på en rettferdig måte for å legge til rette for økonomiske betingelser slik at alle innbyggerne i vårt land får et likeverdig tjenestetilbud.

Forslaget fra regjeringen til nytt inntektssystem inneholder elementer som tar sikte på å straffe kommuner som ikke velger å slå seg sammen. Dette defineres som **frivillige smådriftsulemper**. I kap 1.2.1 heter det bl.a. "Departementet tar sikte på å innføre en modell der det skilles mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, og der ikke alle kommuner lenger mottar full kompensasjon på kommunenivå". Her vektas ikke de positive forhold en liten kommune kan tilby, samt at samarbeid som et alternativ neglisjeres som løsning. Så hva da med de kommunene som opplever en vekst med bakgrunn i sentralisering, skal de straffes eller belønnes?

I forslaget omfordelles de statlige overføringer på en slik måte at de små og mellomstore kommunene taper inntekt til fordel for de største kommunene. Dette kommer i konflikt med stortingsflertallets mål for samfunnsutvikling. Totalvirkningen av omleggingen av inntektssystemet for kommunene blir, som KS har vist, en favorisering av de største kommunene. De 10 største kommunene får mer enn 890 millioner kroner i økte overføringer,

Oslo alene en økning på 402 millioner kroner. Grane kommune mener forslagene vil øke ulikhetene i Kommune-Norge.

I tillegg vil man endre på Nord-Norgetilskuddet og Småkommunetilskuddet for kommuner under 3200 innbyggere. Hva de økonomiske konsekvensene av dette vil bli for den enkelte kommune, kjenner man på dette tidspunkt ikke til. Men hovedprofilen er at framtidige tilskudd vil gå mer fra pr. kommune til pr. innbygger, og dette vil ramme kommuner som ikke har vekst i folketallet. Dette er en utfordring for mange kommuner som vurderer sammenslåing. De må gjøre sine vedtak innen 1. juli 2016, uten å vite de økonomiske realiteter man skal forholde seg til fra 1. januar 2017.

I prosessen rundt kommunereformen foreslås det fra departementet at kommuner som innen 1. juli 2016 vedtar kommunesammenslåing, ikke skal berøres av omleggingen, men at dagens økonomiske rammer skal legges til grunn for å sikre en forutsigbar fremtid for disse kommunene. Inndelingstilskuddet, som betyr at sammenslåtte kommuner får beholde overføringene til hver av de sammenslåtte kommunene i 20 år, 15 år fullt ut og med nedtrapping de siste 5 årene, skal gis uavhengig av virkningene ved omlegging av basistilskuddet og Småkommunetilskuddet. Regjeringens forslag her kan ikke forstås på annen måte enn at man vil tvinge fram sammenslåing av kommuner.

Grane kommune ser med stor bekymring på at regjeringen bruker inntektssystemet som et ledd i prosessen rundt fremtidig kommunestruktur. Kommunen har så langt fulgt anmodningen fra regjeringen om å utrede muligheten for endring av kommunestruktur, og har her inngått i et samarbeid med kommunene Hemnes, Hattfjelldal og Vefsn kommune. En felles kommune har vært utredet, samt hvilket potensial som ligger i et nærmere samarbeide. Utredningene viser at de minste kommunene kommer dårlig ut, mens regionsentrene vil få en midlertidig vekst som er dårlig fundert.

Grane kommune har vedtatt å avholde folkeavstemming i forkant av kommunestyremøtet i juni 2016, slik at folket får si sin mening i dette spørsmålet.

Kostnadsnøkklene i utgiftsutjevningen er justert på en måte som rammer små kommuner. Det heter bl.a. i kap 4 at "I dag ivaretas variasjoner i bosettingsmønster i inntektssystemet gjennom kriteriene sone og nabo. Sone- og nabokriteriene sier noe om avstand innad i kommunen, og fanger opp at for enkelte tjenesteområder er det merkostnader knyttet til spredt bosetning. Begge kriteriene tar utgangspunkt i grunnkretsene alle kommuner er inndelt i, men fanger opp litt ulike forhold ved bosettingsmønsteret i kommunene".

Grane kommune ønsker ikke en ytterligere svekkelse av de distriktpolitiske virkemidlene i inntektssystemet ved at sone- og nabo-kriteriene blir redusert. Vi har også merket oss at innbyggerkriteriene har økt på bekostning av de to forannevnte kriteriene.

Grane kommune slutter seg til prinsippet med avstandskriterie som strukturkriterium. Med bakgrunn i endringer av kostnadsnøkler hvor lavinntektskriteriet får betydning, er det viktig at denne vektet høyere enn i 2016. Ny vekt er derfor positiv. Finansiering av tunge brukere har over år blitt en stadig større utfordring for flere kommuner. Forslager til nytt inntektssystem går videre på dette. Vi ber om at staten i stedet tar en større del av toppfinansieringen, og at reduksjon fra 13,9 pst til 9,72 pst utgår.

Grane kommune synes ellers det er vanskelig å gi en helhetlig uttalelse til nytt inntektssystem med virkning fra 1.1.2017, da det er bebudet flere avgjørende endringer i andre deler av kommunens inntekter og oppgaver som man pr. I dag ikke ser konsekvensene av. På denne bakgrunn kan Grane kommune vanskelig gi sin tilslutning til departementets forslag til justeringer.

Grane Arbeiderparti

Grane Senterparti

Grane Fremskrittsparti

Bjørn Ivar Lamo
OrdførerTor Stabbforsmo
GruppelederHenny H Nilssen
Gruppeleder

Vedlegg: Endringer i kostnadsnøklerne

	Statens	Statens	Differanse mellom gammelt og nytt	Granes	Granes
	Vekt i dag 2016	vekt i høringsdokumentet		Pr i dag	Nytt*
0-1 år	0,0055	0,0056	0,0001	0,099	0,1008
2-5 år	0,1268	0,1445	0,0177	7,2276	8,2365
6-15 år	0,288	0,2659	-0,0221	50,112	46,2666
16-22 år	0,021	0,0233	0,0023	3,948	4,3804
23-66 år	0,0938	0,1101	0,0163	71,757	84,2265
67-79 år	0,0453	0,0549	0,0096	10,1925	12,3525
80-89 år	0,0693	0,0762	0,0069	5,2668	5,7912
over 90 år	0,0464	0,0384	-0,008	0,9744	0,8064
basiskriterie	0,0226	0,0244	0,0018	0,0226	0,0244
Sonekriterie	0,0132	0,0101	-0,0031	161,3568	123,4624
Nabokriterie	0,0132	0,0101	-0,0031	112,0284	85,7187
Landbr kriterie	0,0029	0,0022			
innvandrer 6-15 år ekskl skandinavia	0,0083	0,0071	-0,0012	0,1079	0,0923
psyk utv h 16 år og over	0,0461	0,0339	-0,0122	0,4149	0,3051
dødelighet	0,046	0,0455	-0,0005	0,414	0,4095
barn m ensl forsørg	0,0115	0	-0,0115	0,3565	0
ikke gifte 67 år og over	0,0437	0,0455	0,0018	6,7735	7,0525
lav inntekt	0,0062	0,0099	0,0037	0,1736	0,2772

uføre 18-49 år	0,0046	0,0058	0,0012	0,1978	0,2494
flyktn uten integr tilskudd	0,0047	0,0076	0,0029	0	0
urbanitetskriteriet	0,0177	går ut		110,7843	
innb m høyere utd	0,0188	0,0194	0,0006	3,3652	3,4726
barn 1 år uten kontantstøtte	0,0296	0,0177	-0,0119	0,2072	0,1239
oppHopingsindeks	0,0139	0,0086	-0,0053	0,000124	0,000076
aleneboere 30-66 år	nytt kriterie	0,0174			
norskfødte 6-15 år m innvforeldre	0,0009	går ut			

*Stemmer ikke helt, da noen kriterier er endret i sin form.

Vekting av delkostnadsnøkler og den samlede kostnadsnøkkelen vil oppdateres i Kommuneprop som kommer i mai 2017. Pr i dag har kan vi derfor ikke beskrive konsekvensen, konkret hva det betyr, for Grane kommune og våre evt samarbeidskommuner.

Nordland - nytt basistilskudd ved bruk av strukturkriterium grenseverdi 25,4 km, 1000 kr per kommune

